

DOBRE PRAKSE I IZAZOVI U KONTEKSTU MALOLJETNIČKE DELINKVENCije U HRVATSKOJ

doc.dr.sc. Neven Ricijaš
Odsjek za poremećaje u ponašanju
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Sveučilište u Zagrebu

Što je dobra praksa?

- 1.Što **kriterij** dobre prakse?
- 2.Iz koje **perspektive** promatramo dobru praksu?
- 3.Koji nam **indikatori** omogućuju identificirati dobru praksu?

Perspektive i indikatori

Indikatori iz perspektive međunarodnih dokumenata

Perspektiva međunarodnih dokumenata

- Konvencija UN-a o pravima djeteta (1989)
- Standardna minimalna pravila UN-a za maloljetničko pravosuđe (Pekinška pravila, 1985)
- Smjernice UN-a za prevenciju maloljetničke delinkvencije (Rijadske smjernice, 1990)
- Pravila UN-a za zaštitu maloljetnika lišenih slobode (Havanska pravila, 1990)
- UN Odredba Br. 10: Prava djece u maloljetničkom pravosuđu (GC No. 10 (2007))
- Preporuke OM VE o zatvorskim pravilima (Rec(2006)2))
- Preporuke OM VE o novim načinima postupanja s maloljetničkom delinkvencijom i ulogom maloljetničkog pravosuđa (Rec(2003)20))
- Preporuke OM VE o pravilima za maloljetne počinitelje kaznenih djela koji podliježu sankcijama i mjerama (Rec(2008)11))
- Smjernice OM VE o pravosuđu prilagođenom djeci (2010)

Hrvatski sustav maloljetničkog pravosuđa

- ▶ Prilagođen i usuglašen s međunarodnim konvencijama, pravilima, preporukama i standardima

- ▶ **Zakonska regulativa:**

- Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13)
- Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje (NN 133/12)
- Pripadajući pravilnici koji detaljnije reguliraju izvršavanje pojedinih sankcija i obavljanje pojedinih poslova

Hrvatski sustav maloljetničkog pravosuđa

- ▶ Specijalizirani **zakoni**
- ▶ **Specijalizirani Odjeli** za mladež pri sudovima i državnim odvjetništvima
- ▶ **Specijalizirani policajci** za mlt. delinkvenciju
- ▶ Posebno imenovani **suci za mladež**
- ▶ Posebno imenovani **državni odvjetnici za mladež**
- ▶ **Stručni suradnici izvanpravne struke** na sudovima i državnim odvjetništvima (socijalni pedagozi, socijalni radnici i/ili psiholozi)
- ▶ Značajna uloga **sustava socijalne skrbi** u kaznenom postupku i u izvršavanju maloljetničkih sankcija

Indikatori iz pravno teorijske perspektive

Izazov svih kazneno-pravnih sankcija

Retribucija

Rehabilitacija

Kazna

Nadzor

Neugoda

Podrška

Odnos

Pomoć

Briga

Svrha maloljetničkih sankcija (Članak 6. ZSM-a)

Svrha je odgojnih mjera da se pružanjem **zaštite, brige, pomoći i nadzora** te osiguranjem opće i stručne naobrazbe maloljetnog počinitelja kaznenog djela **utječe na njegov odgoj, razvijanje** njegove cjelokupne **ličnosti** i jačanje njegove **osobne odgovornosti** radi suzdržavanja od ponovnog činjenja kaznenih djela.

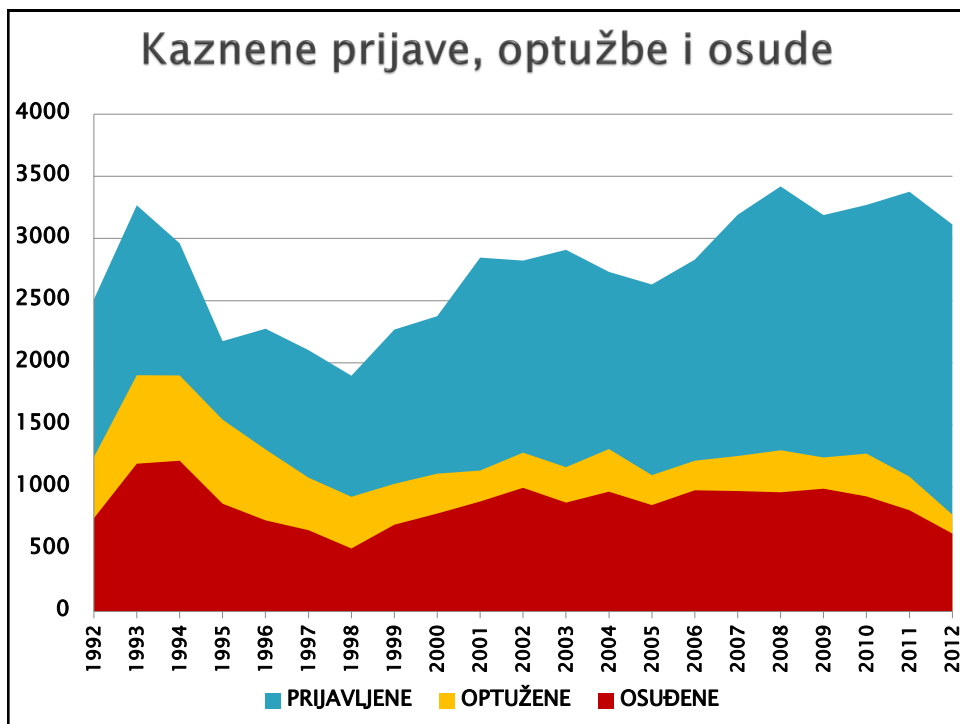

Indikatori iz znanstveno empirijske perspektive

10 principa uspješnih intervencija u zajednici (prema počiniteljima kaznenih djela)

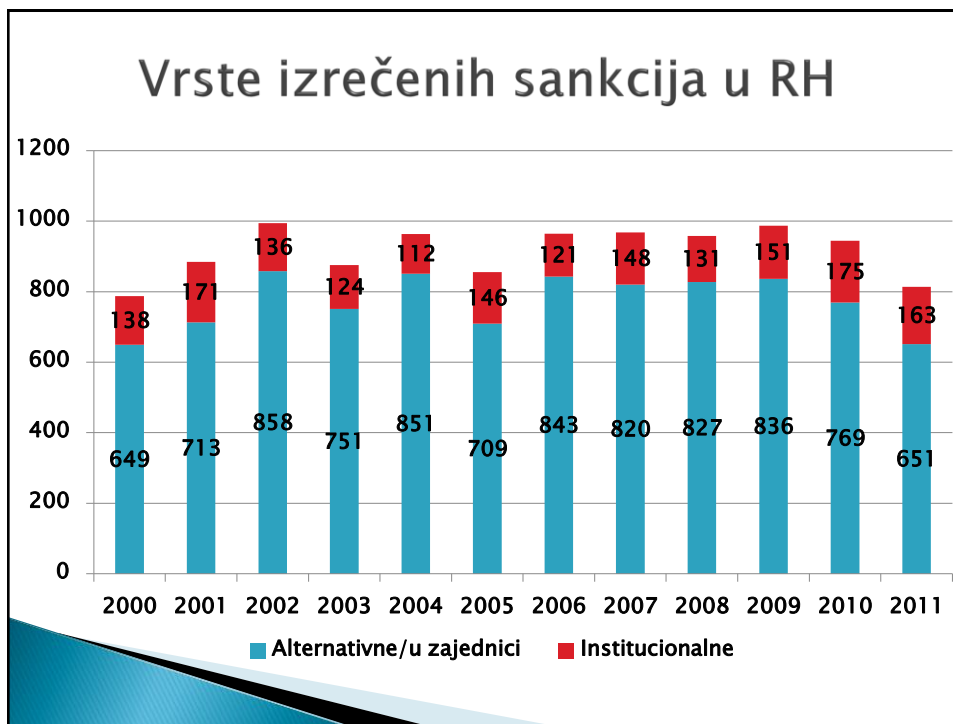
Prilagođeno prema Andrews (2005), Lipesey (1995), Crime and
Justice Institute at Community Resurces for justice (2009)

Spektar intervencija – sankcija

Izvaninstitucionalne sankcije Alternativne sankcije Sankcije u zajednici		Institucionalne sankcije
➤ 16 posebnih obveza (<u>primjerice</u>): ▪ obvezno pohađanje škole ▪ isprika oštećeniku ▪ humanitarni rad ▪ psihosocijalni tretman ▪ liječenje i tretman ovisnosti ▪ zabrana posjećivanja mjesta/lokala i druge...		➤ Disciplinski centar
➤ Pojačana briga i nadzor		➤ Odgojna ustanova
➤ Pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u OU		➤ Odgojni zavod
		➤ Posebna odgojna ustanova
		➤ Maloljetnički zatvor

Nacionalna strategija za prava djece u RH 2014. – 2020.

1. strateški cilj:
Osiguravanje usluga i sustava prilagođenih djeci
 – sustav pravosuđa –

Ciljevi u pravosuđu prilagođenom djeci

(svi počinitelji KD do 18 godina)

1. Unaprijediti **brzinu i učinkovitost**, te osigurati **primjereno sudjelovanje i informiranost** tijekom kaznenog postupka
2. Sustavno **pratiti učinkovitost i razvijati indikatore učinkovitosti** primijenjenih kaznenopravnih sankcija prema djeci.
3. Sustavno **unapređivati modalitete** izvršavanja sankcija i **programe intervencija** prema djeci.
4. Sustavno **unapređivati kompetencije svih stručnjaka** pravne i izvanpravne struke koji su uključeni u **postupke**, te u **izvršavanju** kaznenopravnih sankcija

Hvala Vam na
pozornosti!

neven.ricijas@gmail.com